

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

ҚАРОР

Оид ба Стратегияи рушди устувори ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи то соли 2027

Мутобиқи [моддаи 17](#) Қонуни конституционии Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон" ва бо мақсади таъмин намудани шароит барои ниғаҳдорию пурзӯр намудани саломатӣ ва тақмили натиҷаҳои таълимии хонандагон бо роҳи рушди устувори ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

1. Стратегияи рушди устувори ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи то соли 2027 тасдиқ карда шавад ([замима мегардад](#)).

2. Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- якҷо бо дигар вазорату идораҳои дахлдор ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар доираи маблағҳои ҳамасола пешбинишудаи буҷети давлатӣ ва аз ҳисоби дигар манбаъҳои, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, барои амалӣ намудани Стратегияи рушди устувори ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи то соли 2027 чораҳои зарурӣ андешад;

- оид ба натиҷаҳои амалисозии Стратегияи мазкур ҳамасола то 15 декабр ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисобот пешниҳод намояд.

Раиси

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон

аз 29 сентябри соли 2017 № 456

ш.Душанбе

Бо [қарори](#) Ҳукумати

Ҷумҳурии Тоҷикистон

аз 29 сентябри соли 2017, № 456

тасдиқ шудааст

Стратегияи рушди устувори ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2027

1. Муқаддима

1. Стратегияи рушди устувори ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд - Стратегия) аз тарафи шӯрои Ҳамоҳангсозӣ оид ба лоиҳаи ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия шудааст.

2. Рушди ғизои мактабӣ, ки барои расонидани кумак ба табақаи осебпазири аҳоли равона шудааст, намуди асосии фаъолияти Барномаи умумичаҳонию озӯкаи Созмони Милали Муттаҳид дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб меравад. Айни ҳол Барномаи умумичаҳонию озӯкаи Созмони Милали Муттаҳид дар доираи Барномаи кишварӣ (рамз: 200813) барои солҳои 2016-2020 беш аз 370 ҳазор хонандагони синфҳои ибтидоиро дар 2 ҳазор мактаби 52 ноҳия, ки ба масъалаҳои таъмини амнияти озӯкаворӣ бештар эҳтиёҷ доранд, бо маводи озӯкаворӣ таъмии менамояд.

3. Концепсияи беҳтар намудани ғизои мактабӣ дар муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон мақсад, самт, вазифаҳои асосӣ ва механизми амалӣ намудани сиёсати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар соҳаи рушди ғизои мактабӣ муайян месозад. Амалӣ намудани он барои баҳодихии умумии шароит ва тайёр кардани қадамҳои минбаъда ҷиҳати таъмин намудани хонандагон бо ғизои солим, инкишофи нерӯи таълимӣ, таъмини амнияти озӯкаворӣ, баланд бардоштани некӯахлоқии мардум, инчунин таъмини рушди иҷтимоию иқтисодии кишвар замина гардид.

4. Стратегияи рушди устувори ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси муқаррароти Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи дурнамоҳои давлатӣ, концепсияҳо, стратегияҳо ва барномаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон", Концепсияи беҳтар намудани ғизои мактабӣ дар муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва банди 10 қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 декабри соли 2016, [№ 531](#) "Дар бораи натиҷаҳои рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2016 ва вазифаҳо барои соли 2017" таҳия гардидааст.

5. Стратегия дар заминаи таҳлили умумии вазъи кунунӣ дар ғизои мактабӣ таҳия шуда, мақсад, вазифа, самтҳои асосии рушди минбаъдаи системаи ғизои мактабӣ, марҳалаҳои асосии амалигардонӣ, натиҷаҳо ва индикаторҳои банақшагирифташуда, инчунин тартиби ташкили мониторинг ва баҳодихии комёбиҳои натиҷаҳои банақшагирифташударо муайян месозад.

6. Стратегия васеъшавии пайдарҳами ихота намудани системаи ғизои мактабии муассисаҳои таълимиро дар вобастагӣ аз имкониятҳои иқтисодӣ, рушди иҷтимоӣ ва демографияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва минтақаҳои алоҳида пешбинӣ менамояд.

7. Стратегия бо дарназардошти имкони пешниҳод кардани ғизои ройгон ба кӯдакони оилаҳои камбизоат ва қисман пардохт намудани маблағи ғизои мактабӣ барои оилаҳои даромади сатҳи пастдошта таҳия гардидааст.

8. Натиҷаи амалӣ намудани стратегия ва барномаи миллии ғизои мактабии дар доираи муқаррароти он асосёфта бояд ташаққули соҳаи ҳозиразамони ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон гардад.

9. Муқаррароти стратегия ҳангоми таҳия ва амалӣ намудани барномаҳои давлатӣ дар самти маориф, рушди иҷтимоӣ, тандурустӣ, комплекси агросаноатӣ, баланд бардоштанн неқӯаҳволии мардум ба назар гирифта мешаванд.

2. Таҳлили умумии вазъ

10. Аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳолати 1 январи соли 2017 8,74 миллион нафарро ташкил дод, ки 74 фоизи он дар деҳот зиндагӣ мекунанд ва 34 фоизи аҳоли аз кӯдакони то синни 14-сола иборат мебошанд.

Эзоҳ: Ҳангоми таҳия намудани стратегияи мазкур маълумоте, ки аз ҷониби Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон (<http://www.stat.tj/>) нашр гардидааст, истифода шудааст.

11. Тахминан аз се як ҳиссаи шаҳрвандони қобили меҳнат дар хориҷи кишвар, асосан дар Федератсияи Россия фаъолият менамоянд.

12. Ҷумҳурии Тоҷикистон қисми бештари ҳаҷми зарурии озуқавориро аз хориҷ ворид менамояд, ки аҳолии кишварро ба тағйирёбии нархҳои ҷаҳонӣ мутеъ мегардонад.

13. Сатҳи амнияти озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти дастрасии ҷисмонӣ ва иқтисодии маводи ғизоӣ тадриҷан боло меравад. Лекин ин дастрасӣ дар натиҷаи бӯҳрони иқтисодӣ ва ҳодисаҳои беисти табиӣ нокифоя боқӣ монда, сабаби зарурати рушди системаи истеҳсолот ва тақсими озуқаворӣ мегардад.

14. Беҳтаргардонии ҳолати ғизои аҳоли ҳамчун мушкилоти мубрам боқӣ мемонад. Норасоии ғизои музмин мисли пешина 26 фоиз ва норасоии ғизои шадид (гипотрофия) 10 фоизи кӯдакони то 5-соларо дар бар мегирад. Аксари занон ва кӯдакон ҳамчунин аз камбудии микроэлементҳо, ки дар сатҳи баланди камхунӣ ва норасоии йод инъикос меёбанд, азият мекашанд. Фишори норасоии ғизо дар Тоҷикистон сабаби муҳими иқтисодӣ ба ҳисоб рафта, ҳамасола 41 миллион доллари америкоиро бинобар талафи коршоямӣ ва самаранокӣ ташкил медиҳад.

Эзоҳ: Маълумот дар Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 оварда шудааст.

15. Тахминан 40 фоизи бемориҳои кӯдакони синну соли мактабӣ дар натиҷаи ғизои нодуруст, ки сабабҳои он асосан ташкили камсамари ғизои мактабӣ, камғизоӣ, дар оилаҳо набудани шароит барои тарзи ҳаёти солим ва риоя накардани меъёрҳои гигиенӣ мегарданд, ба вучуд меоянд.

16. Тибқи маълумоти Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар миёни кӯдакони синну соли мактабӣ дар навбати аввал бемориҳои вобаста ба норасоӣҳои ғизоӣ, аз қабилӣ бемориҳои илтиҳоби қисмҳои болоии шоҳроҳи

ҳозима, меъда ва рӯдаи дувоздаҳангушта: гастрити музмин, гастродуоденити музмин, бемории захми меъда ва рӯдаи дувоздаҳангушта меистанд.

17. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳолати аввали соли таҳсили 2016-2017 3874 муассисаи таҳсилоти умумӣ, аз ҷумла 3865 муассисаи таҳсилоти умумии рӯзона ва 9 муассисаҳои шабона фаъолият менамоянд. Дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ 1837762 кӯдакон ба таҳсил фаро гирифта шудаанд. Хароҷоти буҷети давлатӣ барои маориф дар соли 2016 5,5 фоизи маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ ё 18,4 фоизи хароҷоти буҷети давлатиро ташкил дод. Ба ҳолати аввали соли таҳсили 2016-2017 дар маҷмӯъ ҷалби муассисаҳои таълимӣ барои синфҳои 1-11 94 фоиз ва муассисаҳои таҳсилоти умумии ибтидоӣ (синфҳои 1-4) 100 фоизро ташкил медиҳад. Ҳамин тариқ, рушди системаи ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои фаъолнокии фарогирии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, беҳтаргардонии хонандагон, коҳиш додани бемориҳои музмин мусоидат намуда, барои вусъатёбии тарзи ҳаёти солим замина фароҳам месозад.

18. Мамлакат захираҳои хеле калон ва пурқудрат барои рушди баҳши гуногунсоҳаи кишоварзӣ, ки аз истеҳсоли зироатҳои лубиёғиҳо, ғалладона, пахта, мевачот, сабзавот ва маҳсулоти чорводорӣ иборат аст, дар ихтиёр дорад. Кишоварзӣ 21 фоизи маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ ва 43 фоизи шуғли аҳолиро таъмин менамояд.

19. Бо мақсади ба ҳадди ақал расонидани хавфҳои истеҳсоли ва бозорӣ фермерҳо то андозае заминҳои на он қадар калонро шудгор карда, миқдори маҳдуди зироатҳои кишоварзиро парвариш менамоянд. Қисми зиёди заминҳои киштшаванда бинобар бад шудани ҳолати инфрасохтори обёрӣ ва дренажӣ, ботлоқшавӣ ва шурашавии хок истифода намешаванд. Дар мамлакат чарогоҳҳо барои истифодаи бисёрсола ва истеҳсоли хӯроки чорво нокифоя буда, ҳаҷми онҳо барои рушди чорводорӣ норасоӣ мекунад.

20. Барои таъмин намудани ташаккул ва рушди устувори системаи ғизои мактабӣ ҳалли маҷмӯи вазифаҳо оид ба рушди инфрасохтори истеҳсоли, нақлиёт ва маҳсулбарорӣ, баҳши хусусӣ, васеъкунонии дастрасӣ ба захираҳои заминӣ, рушди системаи обёрӣ, барқӣ, гармидиҳӣ ва обтаъминкунонӣ тақозо карда мешавад. Инчунин зарур аст, ки соҳаи маориф, тандурустӣ ва иҷтимоӣ бр дарназардошти тафовутҳои муҳим дар рушди ноҳияҳои алоҳидаи Ҷумҳурии Тоҷикистон такмил дода шуда, иштироки падару модаронро ҷоннок намуда, беҳтаркунонии сатҳи зиндагии аҳоли таъмин карда шавад.

21. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои рушди устувори маориф ба сифати самти афзалиятноки сиёсати иҷтимоӣ тамоми тadbирҳои зарурро меандешад. Ҳамин тавр, дар соли 2016 барои рушди соҳа 3,2 миллиард сомонӣ (соли 2014-2,5 миллиард сомонӣ, соли 2015 - миллиард сомонӣ) ҷудо гардидааст.

22. Дар доираи амалӣ намудани Стратегияи баланд бардоштани некӯахлоқии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2013-2015 ислоҳоти идоракунии давлатӣ, рушди баҳши хусусӣ ва ҷалби сармоягузориҳои амалӣ шуда, масъалаҳои бартарафсозии норасоии ғизо, баланд бардоштани сатҳи амнияти озуқаворӣ, беҳтаргардонии ғизои аҳоли, мусоидат намудани рушди устувори кишоварзӣ бомувафаққият ҳал гардиданд.

23. Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 октябри соли 2016, №392) болоравии минбаъдаи самаранокии истифодабарии боигарии миллӣ, рушди иқтисодии инсонӣ, таҳкими рушди институционалии кишварро бояд таъмин намояд.

24. Барномаи миёнамуҳлати рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2016-2020 болоравии сатҳи иекӯаҳволии аҳолиро аз ҳисоби таъмин намудани рушди иҷтимоию иқтисодии устувор, инчунин ҳалли чунин масъалаҳои стратегӣ, ба мисли таъмин кардани истиқлолияти энергетикӣ, рушди коммуникатсия, болоравии минбаъдаи сатҳи амнияти озуқаворӣ пешбинӣ менамояд.

25. Дар натиҷаи андешидани чораҳо таъмин намудани рушди иҷтимоию иқтисодии устувор, афзоиши ҳаҷми маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ, даромади пулии аҳоли, паст гардидани таваррум ва сатҳи камбағалӣ, зиёдшавии шумораи аҳоли ва давомнокии миёнаи зиндагӣ, коҳиш ёфтани фавти кӯдакон муяссар гардид. Иншооти нави энергетикӣ ва хатҳои интиқоли барқ ба қор андохта шуда, таъмири роҳҳои автомобилӣ, сохтмони роҳи оҳан, азнавсозӣ ва сохтмони шохроҳҳои автомобилӣ байналмилалӣ ва минтақавӣ гузаронида шуда, лоиҳаҳо оид ба таъмини аҳоли бо оби нӯшокии босифат амалӣ гардида истодаанд.

26. Маблағгузори ҳаматарафаи бахшҳои иқтисодии барои ғизои мактабӣ калидӣ амалӣ мегарданд. Ҳамин тавр, барои рушди комплекси агросаноатӣ дар солҳои 2010-2014 аз ҳисоби буҷети давлатӣ 1,7 миллиард сомонӣ ҷудо гардид. Барои (солҳои 2015-2017) ҷудо намудани 1 миллиард сомонӣ ба нақша гирифта шудааст. Ҷиҳати таъмин намудани оби нӯшокии тозаи шаҳру ноҳияҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2010-2018 1 миллиард сомонӣ пешбинӣ гардидааст.

27. Ҳамин тариқ, ба ҳолати имрӯза барои ҳалли бомуваффақияти масъалаҳои рушди устувори системаи ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон заминаи зарурӣ таъсис дода шудааст.

3. Мақсад ва вазифаҳои Стратегия

28. Амалӣ намудани стратегия тибқи мақсад, вазифа ва самтҳои асосии рушди системаи ғизои мактабӣ, ки дар Концепсияи беҳтар намудани ғизои мактабӣ дар муассасаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян гардидаанд, сурат мегирад.

29. Мақсади стратегия таъмии намудани шароит барои ҳифз ва таҳкими саломатӣ ва такмили натиҷаҳои таҳсили хонандагон тавассути рушди устувори ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб меравад.

30. Барои таъмин намудани рушди устувори ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳалли масъалаҳои зерин зарур аст:

- такмили сиёсати давлатӣ ва заминаи меъёри ҳуқуқӣ, ки барои ҳалли масъалаҳои рушди устувори ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон заруранд;
- таъмини ташкилӣ ва ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти давлатӣ, ашхос ва ташкилотҳои дахлдор;
- таъмин намудани маблағгузорӣ ва банақшагирии устувор;
- таҳия ва амалӣ намудани барномаи давлатии рушди ғизои мактабӣ;
- иштироки ҷомеа дар рушди ғизои мактабӣ ва бахшҳои иқтисодии ба он алоқаманд.

31. Ҳал намудани масъалаҳои дар стратегияи мазкур пешбинигардида тавассути таҳия ва баамалбарории барномаҳои кӯтоҳмуҳлат, миёнамуҳлат ва дарозмуҳлат, лоиҳаҳои пилотӣ ва дигар чорабиниҳо оид ба самтҳои алоҳидаи амалисозии стратегияи зикргардида амалӣ мегарданд.

4. Самтҳои амалӣ намудани Стратегия

§1. Такмили сиёсати давлатӣ ва заминаи меъёрии ҳуқуқӣ

32. Самтҳои асосии амал намудан оид ба такмили сиёсати давлатӣ ва заминаи меъёрии ҳуқуқӣ, ки барои ҳалли масъалаҳои рушди устувори ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон заруранд, аз инҳо иборатанд:

- таҳия ва тасдиқ намудани тартиби маблағгузорию ғизои хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, ки он гурӯҳҳои хонандагони барои гирифтани иловапулии ғизои мактабӣ ҳуқуқдошта, аз ҷумла гирифтани ғизои мактабии ройгон, қисман пардохтшуда ва тарзи пешниҳод кардани онҳоро муайян менамояд;

- дар доираи низоми амалкунандаи хариди давлатӣ таҳия ва тасдиқ намудани талаботи намунавии анҷом додани хариди молу хизматрасонӣ барои ташкил намудани ғизои мактабӣ;

- таҳия ва тасдиқ намудани меъёрҳои пешниҳод кардани кумакпулӣ барои қисман ҷуброни хароҷоти сохтмон, таъмир, навсозӣ ва таъсиси корхонаҳои нав, марказҳои истеҳсоли-логистикӣ ва комбинатҳои ғизои иҷтимоӣ, инчунин барои ҷуброн намудани хароҷоти логистикӣ, ки ба таъмин кардани молҳои истеҳсолкунандагони маҳаллӣ вобастагӣ дорад.

§2. Таъмини ташкилӣ ва Ҳамоҳангсозӣ

33. Самтҳои асосии амал намудан оид ба такмили таъмини ташкилӣ ва Ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти давлатӣ, ашхос ва ташкилотҳои дахлдор барои ҳалли масъалаҳои рушди устувори ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон инҳо мебошанд:

- пурзӯр намудани Ҳамоҳангсозии фаъолияти мақомоти давлатӣ ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар таҳия ва иҷрои чорабиниҳо оид ба амалӣ намудани стратегияи мазкур равонгардида;

- Ҳамоҳангсозии таҳия ва баамалбарории барномаҳои кӯтоҳмуҳлат, миёнамуҳлат ва дарозмуҳлат, лоиҳаҳои пилотӣ ва дигар чорабиниҳои равонгардида оид ба самтҳои алоҳидаи амалисозии стратегияи мазкур;

- омода гардонидани гузоришҳои солона оид ба амалӣ намудани стратегияи мазкур ва натиҷаҳои бадастомада ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- паҳн кардани таҷриба оид ба ҳалли масъалаҳои вобаста ба ташкили ғизои мактабӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва кишварҳои хориҷӣ ба даст омадаанд;

- ташаккули системаи оmodасозӣ ва баланд бардоштани малакаи касбии мутахассисон, ки дар соҳаи ғизои мактабӣ фаъолият менамоянд, гузаронидани семинарҳои таълимӣ барои кормандони мақомоти давлатӣ, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, роҳбарон ва кормандони муассисаҳои таълимӣ, падару модарон ва дигар гурӯҳҳои ашхос, тайёр кардани маводи иттилоотӣ ва муаллимон барои гузаронидани чунин семинарҳо.

§3. Таъмин намудани маблағзории устувор

34. Самтҳои асосии амал кардан оид ба таъмин намудани маблағзории устувор барои ҳалли масъалаҳои рушди устувори ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон инҳо мебошанд:

- муайян кардани ҳаҷми маблағҳои равонгардидаи буҷет барои амалӣ намудани чорабиниҳои вобаста ба рушди системаи ғизои мактабӣ, назорати хароҷоти самараноки онҳо;

- тасдиқ ва индексатсияи солонаи меъёрҳои маблағзории ғизои мактабӣ аз ҳисоби буҷети давлатӣ;

- муайян кардани ҳаҷми кумақпулиҳо, ки барои қисман ё пурра ҷуброн намудани арзиши ғизои мактабӣ, бо мақсади расонидани Ҳимояи фардӣ қўдакони аз оилаҳои камбизоат тибқи категорияҳои муқарраргардидаи ниёзмандии аҳоли ҷудо гардидаанд;

- таъмин намудани муттаҳидгардонии маблағҳои буҷетии сатҳҳои гуногун, кумақи молиявӣ ва маблағҳои, ки аз падару модарон ва дигар сарчашмаҳо барои маблағзории барномаи ғизои мактабӣ ворид шудаанд;

- муайян кардани тартиби ҷалб, ҳисоб ва истифодаи маблағҳо, ки аз ҷониби падару модарон пешниҳод ё аз дигар сарчашмаҳои маблағзорӣ ворид шудаанд;

- таҳия кардани системаи механизми андозбандӣ ва дигар механизмҳо барои таъмин намудани системаи ғизои мактабӣ бо роҳи таъминоти устувори маҳсулоти истеҳсолоти маҳаллӣ;

- дар доираи низоми амалкунандаи хариди давлатӣ ташаккули низоми анҷом додани хариди муштаракӣ мому хизматрасонӣ барои ташкил намудани ғизои мактабӣ, ба шумули муттаҳидгардонии манбаъҳои таҳвили мавзӯи харид ва маблағҳои харидорӣ он;

- таъмин намудани банақшагирии миёнамуҳлат ва дарозмуҳлати хариди давлатии мому хизматрасонӣ барои ташкил намудани ғизои мактабӣ ва ташаккули фармоиши давлатӣ оид ба намуд, ҳаҷми истеҳсол ва таҳвили маҳсулоти кишоварзӣ (озуқаворӣ) барои таъмини эҳтиёҷоти низоми ғизои мактабӣ дар давраи то панҷ сол.

§4. Таҳия ва амалӣ намудани барномаи давлатии рушди ғизои мактабӣ

35. Воситаи асосии амалӣ намудани стратегия ва комёбии мақсадҳо, ки дар Концепсияи беҳтар намудани ғизои мактабӣ дар муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян шудаанд, таҳия ва амалӣ намудани барномаи давлатии рушди устувори ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб меравад. Барнома дар асоси таҳлили натиҷаҳои бадастомада таҳия гардида, ҳаҷми маблағзорӣ, ҳудуд ва намуди ташкили ғизои мактабӣ, номгӯи индикаторҳо ва нишондодҳои мақсаднок, инчунин тартиби мониторинг ва баҳодиҳии онро муайян месозад.

36. Самтҳои асосии амал кардан оид ба таъмини таҳияи самаранок ва амалисозии барномаи давлатии рушди устувори ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон инҳо мебошанд:

- ошкор ва қорӣ кардани намудҳои аз ҳама бештару пешқадамӣ ташкили ғизои мактабӣ барои гурӯҳҳои алоҳидаи мактабҳо, аҳоли ва минтақаҳо, андешидани тадбирҳо чиҳати паҳн намудани онҳо;
- таҳия кардани вояҳои ғизо дар асоси тадқиқоти илмии гузаронидашуда бо дарназардошти зарурати қаноаткунонии талаботи физиологии хонандагони муассисаҳои таълимӣ ба моддаҳои асосии озуқаворӣ ва боқувват;
- таҳия намудани таомномаҳои зарурӣ чиҳати ташкили ғизои хонандагон мувофиқи навъҳои маҳсулоти асосӣ, ки барои истифода дар ғизои мактабӣ тавсия шудаанд, аз ҷумла бо дарназардошти хусусиятҳои минтақавӣ ва синну соли ғизо ва ҳолати саломатии хонандагон;
- таҳия кардани талаботи санитарӣ-эпидемиологӣ нисбати ташкили ғизои хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, инчунин тавсияҳо чиҳати ба вуҷуд овардани шароит, ки муҳофизат ва мустаҳкамии саломатии хонандагонро таъмин менамояд;
- таҳия кардани чорабиниҳо, ки чиҳати рушди системаи истеҳсолот, коркард, таъмин ва фурӯши маҳсулот барои ғизои мактабӣ равона шудаанд;
- таҳия кардани чорабиниҳо оид ба дастгирии истеҳсолкунандагони маҳаллии маҳсулоти кишоварзӣ, ки дар ғизои мактабӣ истифода мешаванд, ба шумули муайян намудани намудҳои чунин маҳсулот ва талабот ба онҳо;
- таҳия ва амалӣ намудани лоиҳаҳои пилотии тасдиқкунонии намунаҳои гуногуни рушди истеҳсолот ва коркарди маҳсулот дар сатҳи маҳаллӣ, ҷамъбаст ва паҳн кардани таҷрибаи аз ҳама арзишманд.

§5. Иштироки падару модарон ва ҷомеа

37. Самтҳои асосии амал намудан оид ба зиёдшавии иштироки падару модарон ва ҷомеа дар ҳалли масъалаҳои рушди ғизои мактабӣ инҳо мебошанд:

- гузаронидани корҳои фаҳмондадиҳӣ ва маърифатӣ, ташвиқ намудани ақидаҳои ғизои солим, аз ҷумла тавассути воситаҳои ахбори омма;
- ба кор ҷалб намудани донишҷӯён ва аспирантони муассисаҳои таҳсилоти олии кишоварзӣ чиҳати расонидани кӯмак дар ободонии хоҷагиҳои наздимактабӣ, гузаронидани корҳои илмӣ-тадқиқотӣ, муносиб гардонидани раванди истеҳсолот ва коркарди маҳсулоти кишоварзӣ ва амалӣ кардани лоиҳаҳои илмӣ-тадқиқотӣ, ки ба рушди соҳаи кишоварзӣ алоқаманданд;
- таъмин кардани васеъшавии дониши кормандони маъмурӣ, муаллимон ва дигар кормандони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ оид ба таъсири манфии ғизои нокифоя ба қобилияти таҳсил ва интихоби касб;
- ворид намудани тағйирот ба нақшаҳои таълимӣ бо мақсади ташаккули дониши хонандагон оид ба моҳияти ғизои мукаммал, маҳорати додани баҳои дурусти ғизои худ, малакаи тайёр кардани хӯроки солим дар доираи курсҳои рӯзғордорӣ, малакаи парвариш намудани маҳсулоти кишоварзӣ бо истифодаи захираҳои маҳаллӣ дар доираи тарбияи меҳнатӣ ва дарсҳои биология;

- иштироки муассисаҳои таҳсилоти умумӣ дар чорабиниҳои алоқаманд ба интиҳоби роҳҳои ташкили ғизои мактабӣ ва назорати сифати он;
- ба падару модарон пешниҳод намудани маълумот оид ба навъҳои ғизои хонандагон, аз ҷумла дар таомномаи ҳаррӯза нишон додани номгӯи таом ва ҳаҷми воя, инчунин иваз кардани таом барои кӯдакони дорои аллергияи ғизоӣ ва диабети қанд;
- амалӣ кардани бозомӯзии кормандони хурди тиббӣ, ки дар муассисаҳои таълимӣ фаъолият менамоянд, аз ҷумла бо мақсади муайян кардани саривақтии кӯдакон бо вазни паст, тафтиши шароити зиндагии оилаҳои хонандагон;
- таъмин кардани иштироки кормандони тиббӣ ба корҳои алоқаманд бо падару модарон (оилаҳо), бо дарназардошти андешидани чораҳо барои паҳн намудани малакаҳо дар самти ғизои солим ва беҳдоштӣ;
- таъмини паҳн кардани маълумот оид ба оқибатҳои ғизои номукамал ва нодуруст, ташаккули малакаи ташкили ғизои солим, паҳн кардани маълумот оид ба тарзҳои имконпазири беҳтар кардани ғизо, аз ҷумла аз ҳисоби тағйири вояи ғизо ва дастрасии васеъ ба захираҳои таъминкунандаи истеҳсоли маҳсулоти ғизоӣ;
- иштироки падару модарон, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва дигар ашхоси дахлдор дар маблағгузорию барномаҳои ғизои мактабӣ;
- амалӣ кардани назорати ҷамъиятӣ аз ҷараёни амалишавии барномаи ғизои мактабӣ ва беҳтаргардонию сифати ғизо.

5. Мониторинг ва баҳодиҳии амалӣ кардани Стратегия

38. Мониторинг ва баҳодиҳии ҷараёни амалӣ кардани стратегия бо истифодаи индикаторҳо ва нишондодҳои зерини асосии бомақсад амалӣ мегардад:

- сатҳи комёбии меъёрҳои дурусти муқарраршудаи ғизои хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, аз ҷумла аз рӯи сифат, калориянокӣ, гуногунӣ, миқдори сафеда, раған, карбогидратҳо, витаминҳо, макро ва микроэлементҳо, ки аз ҷониби хонандагон бо дарназардошти ғизои мактабӣ истифода мешаванд;
- сатҳи фарогирии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ бо ғизои мактабӣ, ки бо талаботи муқарраргардида мутобиқ аст;
- шумораи хонандагони бо ғизои мактабӣ таъминшуда, ки бо талаботи муқарраргардида, аз ҷумла бо дарназардошти ғизои мактабии қисман пардохтшуда ва ройгон мутобиқат мекунад;
- зиёд кардани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулот барои таъмин намудани системаи ғизои мактабӣ, аз ҷумла маҳсулоти махсус (ғизои кӯдакон ва табобатӣ), масолеҳи нимтайёри бо моддаҳо бойшуда;
- ҳаҷми хариди давлатӣ ва маҳаллии хуруқворӣ ва хизматрасонӣ ҷиҳати таъмин намудани ғизои мактабӣ, аз ҷумла аз истеҳсолкунандагони маҳаллӣ;
- коҳиш додани хароҷот ҳангоми истеҳсол ва коркарди маҳсулоти хуруқворӣ барои ғизои мактабӣ, инчунин ҳангоми пешниҳод намудани ғизо ба хонандагон.

39. Ҳангоми таҳия кардани барномаҳо, лоиҳаҳои пилотӣ ва дигар лоиҳаҳо, инчунин ҳангоми банақшагирии чорабиниҳои алоҳида, ки ҷиҳати амалӣ намудани стратегияи мазкур равона шудаанд, метавонанд индикатору нишондодҳои иловагии мақсаднок тасдиқ карда шаванд.

40. Таҳия намудани методикаи муайян кардани индикатору нишондодҳои мақсаднок аз ҷониби Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон якҷо бо вазорату идораҳои дигар сурат мегирад.

41. Бо мақсади ташкил ва гузаронидани мониторинги амалӣ намудани стратегияи Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон якҷо бо Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- системаи комплекси индикатору нишондодҳои мақсаднок, ки ҳолат ва динамикаи рушди ғизои мактабро инъикос мекунад, таҳия менамояд;

- мониторинги амалӣ кардани стратегияи мазкурро дар асоси баҳодиҳии иҷроии чорабиниҳо, ки тавассути нақшаҳои тасдиқгардида ва баҳодиҳии комплекси дастовардҳои маъноҳои индикатору нишондодҳои мақсаднок пешбинӣ шудаанд, ташкил менамояд;

- мазмун, муҳлат ва тартиби пешниҳод намудани гузоришҳоро аз ҷониби мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ оид ба амалӣ кардани нақшаҳои тасдиқшуда ва комёбиҳои индикатору нишондодҳои мақсадноки муқарраршуда, инчунин дигар маълумоти барои мониторинг зарурӣ муайян мекунад;

- дар асоси таҳлили иттилооти ҳангоми амалӣ намудани мониторинг ба дастоварда, баҳодиҳии комплекси комёбиҳои маъноҳои индикатору нишондодҳои мақсаднокро дар давраҳои таҳлилгардида амалӣ карда, пешниҳодҳои равонашударо барои ҳалли вазифаҳо, ки тибқи стратегияи мазкур муайян мешаванд, таҳия менамояд;

- назоратро аз болои гигиенаи ғизо таъмин менамояд.

42. Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон якҷо бо Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон риояи меъёрҳои муқарраргардидаро тафтиш карда, назорати сифати маҳсулот ва хизматрасониҳоро вобаста ба ташкили ғизои мактабӣ таъмин менамояд.

43. Агентии стандартизатсия, метрология, сертификатсия ва нозироти савдои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон назорати давлатиро ҷиҳати риоя кардани регламентҳои техникӣ, стандартҳои давлатӣ ва дигар ҳуҷҷатҳои меъёрии техникӣ дар соҳаи ғизо, инчунин риояи қоидаҳои метрологӣ ва озмоиши таҷҳизоти истифодашавандаро барои коркарди маҳсулоти ғизоӣ амалӣ менамояд.

44. Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ мувофиқи ваколатҳои ба онҳо пешниҳодгардида:

- ҷамъоварӣ ва ҷамъбасти рақамҳои заруриро барои амалӣ кардани мониторинг ташкил менамоянд;

- ба Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон гузоришҳо оид ба амалӣ кардани нақшаҳои тасдиқгардида ва комёбии индикаторҳо ва

нишондодҳои мақсадноки муайяншуда, инчунин дигар иттилооти заруриро барои мониторинг пешниҳод менамоянд.

6. Давраҳои амалӣ намудани Стратегия

45. Вазифаҳое, ки тибқи нақшаи чорабиниҳо оид ба амалӣ намудани Стратегияи рушди устувори ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2027 муайян гардидаанд, дар доираи давраҳои солҳои 2017-2026 амалӣ мешаванд (замима мегардад).

46. Дар даври якум (солҳои 2017-2018) ташаккули шароити заминавӣ, ки барои рушди системаи ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон зарур аст ва ҳалли вазифаҳои муайянгардида тибқи стратегияи мазкур амалӣ мешавад:

- рушди заминаи меъёрии ҳуқуқии ғизои мактабӣ;
- ташаркули инфрасохтори ташкилию идоракунии босамар;
- таҳия намудани лоиҳаҳои пилотӣ оид ба ҷорӣ кардани намудҳои ташкили ғизои мактабӣ, муайян намудани шароит ва қимати фурӯши онҳо;
- рушди иқтисодии кадрӣ;
- рушди низоми мониторинг, таҳия кардани методикаи муайян кардани индикаторҳо ва нишондодҳои мақсаднок, гузаронидани тадқиқотҳои илмӣ.

47. Дар давраи дуюм (солҳои 2019-2020) амалӣ мешаванд:

- ҷорӣ кардани намудҳои ташкили ғизои мактабӣ дар доираи лоиҳаҳои пилоти таҳиягардида бо дақиқ намудани қимати онҳо;
- мониторинг ва таҳлили натиҷаҳои бадастомада;
- интихоб кардани намудҳои пешқадамтари ташкил намудани ғизои мактабӣ ва вазифаҳои ба онҳо алоқаманд.

48. Аз рӯи натиҷаҳои амалисозии даври дуюм Барномаи миллии рушди ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия мегардад, ки асоси онро таҳлили натиҷаҳои бадастомада ташкил намуда, муайян кардани ҳаҷми маблағгузорӣ, ҳудуд ва намудҳои ташкили ғизои мактабӣ, номгӯи индикатору нишондодҳои мақсаднок, инчунин тартиби ҷамъоварии иттилооти барои муайян кардани онҳо зарурӣ шомил мебошанд.

49. Дар даври сеюм (солҳои 2021-2026) амалӣ мешавад:

- амалӣ намудани чорабиниҳои барномаи миллии ғизои мактабӣ мувофиқи нақшаҳои тақвими тасдиқгардида;
- паҳн кардани системаи ғизои мактабӣ дар ҳамаи ноҳияҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- гузариши тадриҷӣ ба мустақилона амалӣ намудани барномаҳои рушди ғизои мактабӣ, ки аз ҳисоби маблағҳои буҷети давлатӣ ва дигар сарчашмаҳо пардохт карда мешаванд.

50. Рушди системаи ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад таъмин намояд:

- беҳтар намудани ғизои хонандагон ва афзоиши сатҳи зиндагии оилаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, бахусус оилаҳои бо сатҳи ками даромад;
- зиёд кардани иштироккунандагон, баланд бардоштани сифати таълим ва хониши нағзи хонандагон;
- паст кардани сатҳи беморшавии хонандагон, бахусус бемориҳои музмин, пурқувват намудани саломатии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла аз ҳисоби ташаккулёбии фарҳанги ғизои солим;
- таъсис додани бозори кафолатдори фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ, аз ҷумла маҳсулоти истеҳсолкунандагони маҳаллӣ, баланд бардоштани истеҳсолот ва сатҳи даромад дар кишоварзӣ;
- модернизатсия ва реструктуризатсияи технологияи соҳа, рушди инфрасохтори истеҳсолию логистикии муосир;
- ташаккули робитаҳои хоҷагидорӣ устувору дарозмуҳлат байни истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ ва муассисаҳои ғизои мактабӣ;
- рушди босуръати соҳаҳои алоқаманд бо коркард, интиқол, нигоҳдорӣ ва фурӯши хӯрокворӣ;
- афзоиши сатҳи муҳофизатӣ аз таҳдидҳои дохилию хориҷии амнияти озуқаворӣ.

Замима

ба қарори Ҳукумати

Ҷумҳурии Тоҷикистон

аз 29 сентябри соли 2017, № 456

Нақшаи чорабиниҳо

оид ба амалӣ намудани стратегияи рушди устувори ғизои мактабӣ дар

Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2027

	Чорабиниҳо	Ҷанба	Иҷро	Маблағгузорӣ
ИМ (солҳои 2017-2018)				
	Тасдиқ кардани тартиби ташкили ҳамаҷонибаи муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон	Оид ба рушди иқтисод ва тандурустӣ ва ҳифзи аҳолии маориф ва илм, Ҷумҳурии Тоҷикистон	7	Оҷоти молиявӣ Адорад
	Тасдиқ кардани тартиби хариди аз ҷониби муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ хизматрасониҳо ҷиҳати ташкили мактабӣ	Хариди давлатии мол, котибона ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон	8	Оҷоти молиявӣ Адорад
	Тасдиқ кардани меъёрҳои намунаи кумакпулӣ ҷиҳати қуброн кардани хароҷот барои таҷдид, модернизатсия ва таъсири нав оид ба коркард ва тақсими маҳсулот барои ғизои мактабӣ	Оид ба молия, саноат ва саноати нави Ҷумҳурии Тоҷикистон	8	Оҷоти молиявӣ Адорад
	Тасдиқ кардани вояҳои ғизо бо дошти зарурати қаноаткунонии физиологии хонандагонии ҳамаҷонибаи таҳсилоти умумӣ ба моддаҳои ғизоӣ ва энергия	Тандурустӣ ва ҳифзи аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон	8	Оҷоти молиявӣ Адорад
	Тасдиқ кардани талаботи санитарӣ-эпидемиологӣ нисбати ташкили ғизои ҳамаҷонибаи муассисаҳои таҳсилоти умумӣ	Тандурустӣ ва ҳифзи аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон	8	Оҷоти молиявӣ Адорад

	<p>тартиби муқарраргардида таҳия ва кардани стандартҳои давлатӣ ва қатъҳои меъёрии техникӣ барои таби</p>	<p>стандартизатсия, сертификатсия ва савдо, Вазорати Ғиёти ва ҳифзи иҷтимоии умумии Тоҷикистон</p>	8	<p>роҷоти молиявӣ адорад</p>
	<p>кардани пешниҳодҳо оид ба муайяни категорияҳои хонандагоне, ки ба иҷтимоӣ кумакпулӣ барои ғизои мактабӣ, тирафтани ғизои мактабии роғгон ё ардоштшудаи ғизои мактабӣ ҳуқуқи тартиби пешниҳод кардани онҳо</p>	<p>тандурустӣ ва ҳифзи аҳоли, маориф ва илми Тоҷикистон, мақомоти маҳаллии ҳокимияти</p>	8	<p>роҷоти молиявӣ адорад</p>
<p>Ташкилӣ ва ҳамоҳангсозӣ</p>				
	<p>кардани мақомоти байниидоравӣ оид ба муаммоҳои муҳофизоти амалӣ намудани рушди ғизои мактабӣ</p>	<p>тандурустӣ ва ҳифзи аҳолии Ҷумҳурии</p>	7	<p>роҷоти молиявӣ адорад</p>
	<p>амалӣ намудани лоиҳаҳои пилотӣ дар Ҷамоати Ҳатлон, шаҳри Роғун ва ноҳияи Ҷамоати Ҳатлон; оид ба азнавтаҷҳизонидани блокҳои таъсиси муассисаҳои таҳсилоти умумӣ; оид ба таъсиси нонвойхонаҳои таби дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ; оид ба таъсиси ошхонаҳои таби дар мактабӣ; оид ба таъсиси хоҷагиҳои таби дар мактабӣ</p>	<p>тандурустӣ ва ҳифзи аҳоли, маориф ва илми Тоҷикистон, мақомоти маҳаллии ҳокимияти</p>	2017-2018	<p>роҷоти молиявӣ адорад (Барномаи Ҷамоати Ҳатлон озуқаи Милали Муттаҳид)</p>
	<p>таъсиси муассисаҳои таҳсилоти умумӣ оид ба таъсиси муассисаҳои таҳсилоти умумӣ оид ба таъсиси муассисаҳои таҳсилоти умумӣ оид ба таъсиси муассисаҳои таҳсилоти умумӣ</p>	<p>тандурустӣ ва ҳифзи аҳолии Ҷумҳурии</p>	2017-2018	<p>роҷоти молиявӣ адорад</p>

	а амалӣ намудани барномаҳои оид ба ташаккули фарҳанги ғизои Тоҷикистон	маориф ва илми Тоҷикистон	017-2018	мудани маблағҳои оид ба рушд
	дани семинарҳои омӯзишӣ оид ба ҷои ташкили ғизои мактабӣ барои ҷисони дар соҳаи ғизои мактабӣ тқунанда, омода намудани ттилоотӣ	ои маориф ва илм, ғӣ ва ҳифзи иҷтимоии ҷумҳурии Тоҷикистон	017-2018	и ғайрибуҷетии ида
	одани пешниҳодҳо оид ба рушди и маҳаллии маводи хом ва ӣ, таъмин ва амалӣ намудани и барои рушди устувори системаи таби зарурӣ	ои кишоварзӣ, саноат ва ҷаҳои нави Ҷумҳурии ӣ	017-2018	роҷоти молиявӣ адорад

амудани маблағгузорӣ ва банақшагирии устувор

	амудани пешниҳодҳо оид ба банақшагирии миёнамуҳлат ва ллати хариди давлатӣ ва ии ҷойгир намудани фармоиши ӣ, барои хариди муштаракӣ ази маҳсулоти кишоварзӣ (ӣ) ва хизматрасониҳо зимни ташкил иззои мактабӣ	ариди давлатии мол, кор хизматрасонии Ҳукумати Ҷумҳурии ӣ, маориф ва илми Тоҷикистон	017-2018	роҷоти молиявӣ адорад
	одани пешниҳодҳо оид ба ҳимояи кунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ӣ ғизои мактабӣ истифода ӣ, аз ҷумла муайян кардани ӣ чунин маҳсулот ва талабот ба онҳо	кишоварзии Ҷумҳурии ӣ	017-2018	роҷоти молиявӣ адорад

1 падару модарон ва ҷомеа

	ва гузаронидани корҳои адиҳию маърифатӣ оид ба тарғиби ӣ ғизои солим, аз ҷумла тавассути и ахбори омма	ои тандурустӣ ва ҳифзи аҳолӣ, маориф ва илми Тоҷикистон, Кумитаи ӣ ва радиои назди Ҷумҳурии Тоҷикистон	017-2018	роҷоти молиявӣ адорад
--	--	--	----------	-----------------------

инг ва баҳодиҳӣ				
	кардани системаи комплексии ро нишондодҳо барои амалӣ мониторинги рушди ғизои мактабӣ Тоҷикистон	ои тандурустӣ ва ҳифзи аҳоли, маориф ва илми Тоҷикистон	017-2018	роҷоти молиявӣ адорад
	рдани дастурамал оид ба тартиб ва муҳлати пешниҳод намудани о ва дигар иттилооти барои ии мониторинги ғизои мактабӣ	ои тандурустӣ ва ҳифзи аҳоли, маориф ва илми Тоҷикистон	017-2018	роҷоти молиявӣ адорад
юм (солҳои 2019-2020)				
	и самараноки амалӣ намудани пилотӣ оид ба ғизои мактабӣ дар Хатлон, шаҳри Роғун ва ноҳияи	тандурустӣ ва ҳифзи аҳолии Ҷумҳурии	9	и ғайрибюҷетии да
	рдани намудҳои ташкили ғизои дар доираи лоиҳаҳои пилотии ванда бо муайян намудани арзиши	тандурустӣ ва ҳифзи аҳолии Ҷумҳурии	019-2020	и ғайрибюҷетии да
	дани баҳодиҳии арзиши ғизои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон	ои рушди иқтисод ва тандурустӣ ва ҳифзи аҳолии Ҷумҳурии	9	и ғайрибюҷетии да
	рдани пешниҳодҳо оид ба меъёрҳои зории ғизои мактабӣ аз ҳисоби авлатӣ ва индексатсияи онҳо дар меъёрҳои маблағгузории сарикасӣ	ои тандурустӣ ва ҳифзи аҳоли, маориф ва илм, умҳурии Тоҷикистон	019-2020	роҷоти молиявӣ адорад
	кардани ҳаҷми зарурии зориҳо дар рушди инфрасохтори табӣ	ои рушди иқтисод ва молияи Ҷумҳурии он, Кумитаи давлатии зорӣ ва идораи амволи Ҷумҳурии Тоҷикистон	019-2020	и ғайрибюҷетии да

	а гузаронидани мониторинги амалӣ стратегия	ои тандурустӣ ва ҳифзи аҳолӣ, маориф ва илми Тоҷикистон	019-2020	рҷоти молиявӣ адорад
	а пешниҳод намудани барномаи рушди ғизои мактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2027 ҷиҳати Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	байниидоравии созӣ оид ба ғизои вазоратҳои тандурустӣ ва иҷтимоии аҳолӣ, маориф ва Ҷумҳурии Тоҷикистон	0	рҷоти молиявӣ адорад